

LEADERSHIP AND MOTIVATION FACTORS IN PEDAGOGICAL TEAM MANAGEMENT.**Kambarova Dilnoza Musakulovna**

Lecturer, Department of Applied Sciences 3,

Uzbek State University of World Languages

Annotation: This article discusses the issue of developing the leadership skills of teachers in the educational process from a scientific and pedagogical point of view. It is substantiated that in order to improve the quality and effectiveness of education, the teacher should act not only as a teacher, but also as a leader. It is emphasized that leadership skills are formed through the initiative, communicative skills, social and emotional intelligence and team management skills of the teacher.

Keywords: Teacher, leadership skills, educational process, innovative methods, management skills, quality of education, motivation, pedagogical skills.

Ta'lim muassasalarini boshqarish – bu ta'lim oluvchilarda chuqur nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan tizimli jarayon bo'lib, u nafaqat ma'muriy, balki pedagogik tamoyillar asosida tashkil etiladi Boshqaruvning pedagogik yondashuvi muassasaning ta'lim sifati, innovatsion yondashuvlari va bilimli kadrlar tayyorlashda asosiy rol o'ynaydi.

Bunda quyidagi mezonlarga amal qilish talab etiladi:

1. Pedagogik liderlik va kadrlar tayyorlash. 2025-yil 28-apreldagi PF-73-sonli prezident farmoni ta'lim muassasalarida pedagog kadrlar tayyorlash tizimini xalqaro standartlarga moslashtirishni va rahbarlarni tanlashda professional, pedagogik malakaga urg'u berishni nazarda tutadi. Bu rahbarlikdan oldin pedagogik va boshqaruv kadrlarini tanlash va malaka oshirish muhimligini ko'rsatadi. Xalq ta'limi tizimi rahbarlari va maktab rahbarlari uchun attestatsiya tartibi joriy etilgan — har besh yilda attestatsiyadan o'tish orqali rahbarlarning pedagogik salohiyati baholanadi. Pedagogik boshqaruvning markazida rahbar shaxsining liderlik fazilatlarini turadi. Rahbar nafaqat tashkilot boshqaruvchisi, balki pedagogik jamoaning yo'l boshchisi, innovatsion g'oyalarni ilgari suruvchi va motivatsiya manbai bo'lishi zarur. Pedagogik liderlik asosida qarorlar qabul qilish, jamoaviy ruhni shakllantirish va ta'lim sifati oshirish jarayoni amalga oshiriladi. 2. Innovatsion texnologiyalarni joriy etish. Pandemiya davrida davlat raqamli va masofaviy ta'limni rivojlantirishga e'tibor qaratyapti. 2020-yil PF-6079 sonli farmonida "Digital Uzbekistan – 2030" strategiyasi tasdiqlanib, maktab va oliy ta'limda masofaviy pedagogik texnologiyalarni keng joriy qilish topshirilishi berilgan. Maktabgacha va maktab tizimida PF-152 qaror bilan esa innovatsion pedagogik yondashuvlar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari kirib keldi. Zamonaviy ta'lim muassasalarida boshqaruv jarayonlarini raqamlashtirish va innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish asosiy talab sifatida qo'yilmoqda. Elektron boshqaruv tizimlari, masofaviy ta'lim platformalari, o'quv jarayonini monitoring qilish vositalari rahbarlik faoliyatining samaradorligini oshiradi. Innovatsion texnologiyalar asosida boshqaruv nafaqat vaqt va resurslarni tejashga, balki ta'lim sifati monitoringini tezkor amalga oshirishga imkon beradi. Shuningdek, Oliy va o'rta maxsus ta'lim tizimida HEMIS kabi elektron jurnal, dars jadvali, attestasiyalarni boshqarish tizimlari yo'lga qo'yilgan.

3. Xalqaro standartlar va akademik mobillik. PF-73 farmoni ta'lim muassasalarida xalqaro dasturlarni joriy qilish va professor-o'qituvchilarni tanlov asosida chet ellarga malaka oshirishga yuborishni ilgari suradi. Shu bilan birga oliy ta'limda akademik mobillik, hamkorlik va dars dasturlarini modernizatsiya qilish bo'yicha PQ-289 qaroridan foydalaniladi. Global ta'lim makoniga integratsiyalashuv pedagogik boshqaruvni rivojlantirishning muhim omillaridan biridir. Xalqaro ta'lim standartlarini joriy etish, xorijiy tajribalarni o'rganish, o'qituvchilar va rahbarlarning akademik mobilligi, xorijiy malaka oshirish dasturlari ta'lim muassasalarida boshqaruv samaradorligini oshiradi.

4. Boshqaruv tizimini modernizatsiya qilish. PF-79 sonli 2023-yil 26-mayli farmonda maktabgacha va maktab ta'limi vazirligining Boshqaruv markazini kuchaytirish, holatga mos ravishda o'zgartirish va sifat nazoratini yaxshilash vazifalari berilgan. 5. Kadrlar tayyorlash va attestatsiya tizimi. Ta'lim muassasalarida rahbarlik lavozimiga tayinlashda pedagogik tajriba va malaka asosiy mezon hisoblanadi. Maktab va oliy ta'lim muassasasi rahbarlarini attestatsiyadan o'tkazish tizimi ta'lim jarayonini chuqur biladigan, o'qituvchilarning ehtiyojlarini tushunadigan va ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan strategik qarorlar qabul qila oladigan kadrlarni tanlashga xizmat qiladi. Attestatsiya rahbarlarning bilim va ko'nikmalarini zamon talablariga mos ravishda yangilab borishini rag'batlantiradi. Ijtimoiy hamkorlik. Pedagogik asoslarda boshqaruv o'qituvchi, ota-ona, jamoatchilik va davlat organlari bilan samarali hamkorlikni talab qiladi. Bu hamkorlik orqali ta'lim jarayonining ochiqligi, shaffofligi ta'minlanadi, o'quvchilar tarbiyasi va bilim sifati uzviy uyg'unlikda rivojlanadi. Har bir muassasaning faoliyatidagi samaradorlik, birinchi navbatda, jamoadagi shaxslararo munosabatlarning qanchalik to'g'ri tashkil etilgani yoki etilmaganligiga bog'liq. Boshqacha aytganda, ishning qanday tashkil etilishi rahbarlik, boshqaruvchilikning tashkil etilishi darajasiga bog'liq. Har bir rahbar pedagogik tizimni boshqarar ekan, eng avvalo, undagi muammolar va bu tizimdagi a'zolarining pedagogik-psixologik xususiyatlarini bilish qobiliyatiga ega bo'lishi kerak. Rahbarlik uslublari va uning mazmunmohiyatiga rahbar o'z boshqaruv faoliyatida afzal bilgan va asoslangan barcha usullar va harakatlarning taktika va strategiyalaridan tashkil topgan tizim sifatida qaraladi. Bunda, bir tomondan, strategiyalar bilan boshqaruv faoliyati mazmuni, ikkinchi tomondan, bu tizimning o'zi, inson faoliyati muhitida turli ahamiyatga ega bo'lgan harakatlar va shu qator professional faoliyat boshqaruv sub'ektining rivojlanishi, mutaxassis sifatida shakllanishida muhim ahamiyat kasb etadi. Rahbarning unga bo'ysunuvchilarga nisbatan ta'sir ko'rsatishi va ko'zlangan maqsadga erishishga ularni undashida o'zaro munosabatlar quyidagilarga asosan aniqlanadi: - qarorlar qabul qilish jarayonida bo'ysunuvchilarning ishtirok etish darajasi; - bo'ysunuvchilarning ma'lumotlar va axborotlar bilan ta'minlanishi; - rahbar tomonidan qo'llanilayotgan ish uslublari, ya'ni u yoki bu masalani hal qilishda uning o'ziga xos yondashishi. Liderlik – bu shaxsning shaxsiy yetukligining (shaxsiy yetuklik – shaxsiy kamolot, individual yuksak ma'naviyat, shaxsning ijtimoiy va ma'naviy-axloqiy barkamolligini anglatuvchi tushuncha) odamlar xulq-atvoriga ta'siriga asoslangan guruh, jamoadagi tabiiy ijtimoiy-psixologik jarayonidir

Ta'lim sifatini oshirish bo'yicha ko'plab islohotlar mazmunan to'g'ri bo'lsa-da, amaliy natijaning kaliti ko'pincha o'qituvchi shaxsiyati va uning liderlik salohiyatida mujassam bo'ladi. O'zbekiston ta'lim tizimidagi hozirgi ustuvor yo'nalishlar — kompetensiyaviy yondashuv, STEAM, inkluziv va differensial ta'lim, hayot davomida o'qish tamoyillari — bevosita o'qituvchi liderligini talab qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.Explanatory dictionary of basic concepts of spirituality. – T.: Gafur Ghulom Publishing House, 2013. –366-p.
- 2.2. Explanatory dictionary of basic concepts of spirituality. – T.: Gafur Ghulom Publishing House, 2013. –40-41-p.
- 3.3. Hoshimov K., Safo O. Anthology of Uzbek pedagogy.- T.: «O'qituvati», 2010.-116-p.